

Πληροφοριοδημία και οι μαίες

Βικτωρία Βιβιλάκη¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Βικτωρία Βιβιλάκη, Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αγ. Σπυρίδωνος 28, 12243, Αιγάλεω, Αθήνα, Ελλάδα.
Email: vvivilaki@uniwa.gr

ΛΕΞΕΙΣ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ - KEY WORDS

πληροφοριοδημία, μαίες, δημόσια υγεία
infodemic, midwives, public health

Υποβλήθηκε: 20 Μαρτίου 2023, **Εγκρίθηκε:** 27 Μαρτίου 2023

Η πληροφοριοδημία προέρχεται από τη λέξη infodemic, έγινε ευρύτερα γνωστή όταν τη χρησιμοποίησε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, για πρώτη φορά για να μιλήσει για τη διαρροή ανακριβών πληροφοριών και μάλιστα σε τόσο μεγάλο βαθμό που «δυσκολεύει τους ανθρώπους να βρουν αξιόπιστες πηγές και αξιόπιστη καθοδήγηση όταν τη χρειάζονται» (WHO, 2021).

Οι προκλήσεις της πληροφοριοδημίας μπορεί να είναι περίπλοκες, συστημικές και δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν. Στην κοινότητα, οι μαίες και άλλοι επαγγελματίες υγείας πρέπει να δρουν συνεργατικά προκειμένου να καταπολεμηθεί η πληροφοριοδημία.

Οι δεξιότητες διαχείρισης της πληροφοριοδημίας παρέχουν υποστήριξη στις μαίες που ακολουθούν μια συνεργατική προσέγγιση και επενδύουν στην δέσμευση της κοινότητας, με συγκεκριμένες δράσεις στην κοινότητα, όπως οι κατ' οίκον επισκέψεις στην λοχεία. Η μαία θα πρέπει να έχει δεξιότητες κοινωνικής ακρόασης, και να συλλέγει δεδομένα όπως η διασπορά παραπληροφόρησης, ψευδείς ισχυρισμοί χρηστών κοινωνικών μέσων, διαφημίσεις διαδικτυακού μάρκετινγκ παραδοσιακών θεραπειών, ισχυρισμοί που δεν βασίζονται σε επιστημονική τεκμηρίωση και ισχυρισμοί ψευδών αναρτήσεων, δεδομένα που θα μπορούσαν να δώσουν μια εικόνα της στρεβλής πληροφορίας που μπορεί να έχουν οι μητέρες από το διαδίκτυο. Οι μαίες της κοινότητας λειτουργούν ως σημείο κλειδί για την ενημέρωση του γυναικείου πληθυσμού, και πρέπει να λαμβάνουν όλη την απαραίτητη πληροφορία που αφορά τα θέματα πληροφοριοδημίας προκειμένου να αναλάβουν δράση. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προτεραιότητες των γυναικών στην κοινότητα, οι μαίες θα μπορούσαν να αναπτύξουν ένα περιγεννητικό επιχειρησιακό σχέδιο για κάθε μητέρα και νεογέννητο, προσαρμόζοντας τα εργαλεία κινδύνου πληροφοριοδημίας που έχει αναπτύξει ο ΠΟΥ και η UNICEF.

Οι μαίες συχνά δεν έχουν την πολυτέλεια να ασκούν το επάγγελμά τους στα πλαίσια μιας ειρηνικής, καλά διοικούμενης κοινωνίας, με άμεσο αποτέλεσμα την διασπορά λανθασμένων

μηνυμάτων δημόσιας υγείας για μητρότητα στην κοινότητα. Επίσης συνθήκες κρίσης, μπορεί να δημιουργήσουν ομάδες που κυριαρχούνται από ριζοσπαστικές οργανώσεις, συμβάλλοντας περαιτέρω στην κοινωνική ευθραυστότητα και τον λειτουργικό κίνδυνο για βασικούς τομείς της δημόσιας υγείας.

Σε οποιαδήποτε κατάσταση κοινωνικής κρίσης (οικονομική, πανδημία, σύγκρουση κ.λπ.), μπορεί να υπάρχουν ανησυχίες για απώλεια της εμπιστοσύνης στις κυβερνήσεις και οι μαίες της κοινότητας που έχουν ήδη δημιουργήσει και συνεχίζουν να χτίζουν ισχυρούς δεσμούς με τις γυναίκες είναι πιο πιθανό να συμβάλουν στην δημιουργία θετικού κλίματος εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες υγείας, αφού έχει αποδειχτεί ότι οι υπηρεσίες κατ' οίκον στην λοχεία συμβάλουν στην ικανοποίηση των γυναικών και στην βελτίωση των δεικτών δημόσιας υγείας.

Όταν οι κυβερνήσεις επενδύουν σε μαίες της κοινότητας π.χ. Προχωρώντας σε προσλήψεις σε τοπικό επίπεδο, επενδύοντας στην αμφίδρομη ανταλλαγή πληροφοριών ή τη διαβούλευση με γυναίκες ηγέτες της περιοχής σχετικά με αποφάσεις δημόσιας υγείας για τη διάδοση σημαντικών μηνυμάτων υγείας για ασφαλή μητρότητα — μπορεί να μην βλέπουν άμεσες λειτουργικές νίκες ή κέρδη για τη δημόσια υγεία (WHO, 2021). Αλλά μακροπρόθεσμα, θα οικοδομήσουν σχέση εμπιστοσύνης με την κοινότητα και αμοιβαίο σεβασμό, κάτι που μπορεί να οδηγήσει τις κοινότητές τους σε συνθήκες κοινωνικής αλληλεγγύης. Τέλος, με την πρόληψη της πληροφοριοδημίας θα επενδύσουν στη δημόσια υγεία και τη συνεχή επίτευξη των καλύτερων δεικτών ευημερίας του πληθυσμού (WHO, 2023).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. WHO competency framework: Building a response workforce to manage infodemics. World Health Organization. WHO; 2021. Accessed March 1, 2023. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/345207/9789240035287-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. WHO initiates building a global university curriculum for

infodemic management. World Health Organization. March 27, 2023. Accessed March 1, 2023. <https://www.who.int/news/item/27-03-2023-who-initiates-building-a-global-university-curriculum-for-infodemic-management>

CONFLICTS OF INTEREST

The author has completed and submitted an ICMJE Form for Disclosure of Potential Conflicts of Interest and none was reported.